

Мая Влахова-Ангелова¹

РЕКОНСТРУКЦИЯ НА ИМЕНА ЗА МЕСТА (NOMINA LOCI), МОТИВИРАНИ ОТ НАЗВАНИЯ НА ПЛОДОВЕ, ВЪЗ ОСНОВА НА ТОПОНИМНИ ДАННИ

Maya Vlahova-Angelova

RECONSTRUCTION OF *NOMINA LOCI* DERIVED FROM FRUIT NAMES BASED ON TOPONYMIC DATA

The naming of places according to local vegetation is a universal way of creating toponyms, a considerable part of which is derived from common names of localities, denoting ‘a place where a particular plant (fruit) grows’. Studying such toponyms can enrich the current locality-labelling data with new, hitherto unknown ones, as well as complete the pattern of the folk taxonomy of fruit. *Nomina loci*, as a separate word formation category, is well studied in both literary Bulgarian and its dialects. The present study aims to reconstruct the common names of localities, motivated by names of fruit, which have been preserved in Northern Bulgaria toponymy. There is a list of locality names derived from different kinds of toponyms. Some of these names expand the currently known ‘*nomina loci*’ word formation categories by providing new names. The analyses also show that the toponymy has preserved a fair number of archaic lexemes, formed through rare and antiquated suffixes with a locative function, which have not been registered in earlier research of locality names.

Keywords: *nomina loci, nomina collectiva, place names, fruit names.*

Назоваването на местности според наличието и вида на растителността е универсален механизъм за създаване на топоними, една значителна част от които всъщност произлизат от нарицателни имена за места със значение ‘място, където расте дадено растение (плод)’. Проучването на подобни топоними може да обогати съществуващите към момента данни за използваните в говорите означения за места с нови, неизвестни досега, както и да допълни модела на народната таксономия на плодовете. *Nomina loci*, като отделна словообразователна категория са добре проучени както в книжовния български език, така и в говорите. Настоящото изследване цели да реконструира нарицателни имена за места, мотивирани от названия на плодове, които са запазени в топонимията на Западна България. Представен е списък с извлечени от различен вид топоними имена за места, някои от които допълват известните към момента словообразователни категории *nomina loci* с нови названия. Анализите показват още, че в топонимията са запазени немалко архаични лексеми, образувани с редки и остарели суфикси с локативна функция, които до момента не са били засвидетелствани в по-ранните изследвания върху имената за места.

Ключови думи: *имена за места, събирателни имена, топоними, названия на плодове.*

Добре известен факт е, че назоваването на местности според наличието и вида на растителността, е универсален механизъм за създаване на топоними. В този смисъл топонимията от Западна България не е изключение и там се откриват многобройни названия, мотивирани тъкмо от вида на растителността. Настоящото изследване е част от по-голямо проучване, посветено на топонимията на Западна България с оглед на народните названия на плодове – както диворастящи, така и култивирани. То обхваща многоброен корпус от имена, включващ предимно микротопоними (селищни, водни и местни имена), но и известен брой макротопоними. Анализът на местните имена цели да

¹ **Мая Влахова-Ангелова** (Maya Vlahova-Angelova) – д-р, гл. ас. в Института за български език при Българската академия на науките (БАН), mvlahova@ibl.bas.bg

бъдат извлечени запазените в тях народни термини за плодове (20 на брой)², за да бъде изграден модел на народната таксономия на плодовете (вж. Влахова-Ангелова: 2014; 2017; 2018а; 2018б, Влахова-Ангелова, Ангелов: 2016).

Представеното изследване цели да се реконструират нарицателни имена за места, мотивирани от названия на плодове, които са запазени в топонимията на Западна България. Реконструкцията се извършва по метода на ономастичната етимология, чрез който се извежда изходният етимон на всеки топоним, напр. местното име *Балгърник* (Пирдопско) произлиза от диалектното нарицателно *балгърник* ‘мелничка за болгур’ (Заимов 1959: 111). Наблюденията над ексцерпирания материал показват, че значителна част от изследваните топоними всъщност произлизат от *nomina loci* със значение ‘място, където расте дадено растение (плод)’. Интересът ни към нарицателните имена за места се провокира допълнително и от факта, че немалка част от тях се характеризира с особености, които ги поставят на границата между *имената за места*, мотивирани от дадена растителност, и *събирателните имена* за растения. Ето защо смятаме, че проучването им въз основа на топонимни данни ще бъде успешно и ще обогати съществуващите към момента сведения за използваните в говорите означения за места с нови, неизвестни досега. От друга страна, извлечените нови данни ще допълнят модела на народната таксономия на плодовете, който е в процес на разработка.

Nomina loci, както е известно, се дефинират преди всичко като словообразователна категория, а тяхното системно изучаване в българския език е поставено в началото на 70-те години на 20 в. от Ив. Кочев, който въвежда и адаптира теорията и терминологията на Докулил у нас (вж. Василева 2011: 1). Днес тази категория имена вече е добре проучена както в книжовния език (Радева: 1987; 1991), така и в българските говори, като акцентът пада, както следва да се очаква, върху детайното класифициране на отделните словообразователни типове (вж. поредицата публикации на Кяева, Домусчиева: 1986, 1987; и Кяева: 1989, 1996, 2011).

Изследователите, занимавали се с този вид названия, единодушно приемат възприетата от Докулил постановка, че „общото словообразователно значение на имената от категорията *nomina loci* може да бъде: ‘място, което служи за извършване на някакво действие (върху предмет)’; ‘място, където съществува някакъв предмет’; ‘място, което се характеризира с някакво качество или обстоятелство’“ (по Перчеклийски 2008: 104, вж. още Кяева 1996: 62; 2011: 11). Изхождайки от това гледище, имената за места, на които вирее или се отглежда дадено растение, се определят като отделен словообразователен подтип имена за места (Кяева 2011: 13).

Ексцерпиранията от топонимията примери най-често влизат в подкатегорията *място, където съществува някакъв предмет*, т.е. наличие на дадено растение (напр. *дунище, капънище*), но се откриват и примери, които биха могли да бъдат определени и като *място, което служи за извършване на някакво действие (върху предмет)*, напр. място, където се отглежда дадено растение (напр. *черешарник* (Кд) ‘черешова градина’, *ягодарник* (Сд) ‘място за отглеждане на ягоди’).

Известно е, че немалко названия от категорията *nomina loci* имат преходен характер, т.е. те са свързани с имена от други словообразователни категории. Още Ив. Кочев (1972) отбелязва, че някои названия за места биха могли да се класифицират и като колективни. Събирателните имена, които също са специфична словообразователна категория в българския език, подобно на имената за места, са много силно застъпени в диалектите, където са изключително продуктивен клас (Бояджиев 2016). В едно от последните проучвания, посветени на събирателните имена в българския език, В. Петров отделя специално внимание на *имената за сбор от растения*. Според него те попадат и в двете основни категории събирателни имена: 1) *прототипични събирателни*, оформящи ядрото на лингвистичната събирателност, т.е. *singularia tantum*, напр. *малинаж, рактиаш, биле, брезина, дърволък* и др. (Петров 2014: 17–20); 2) *имена на съвкупности* (периферни събирателни имена), т.е. имена, имащи форми и за множествено число, напр. *букак, вишинак, къпинак, малинак, ягодак* и др. – *дъбаци, малинаци* и т.н. (Петров 2014: 12–13). Тъкмо тези периферни събирателни предизвикват нашия интерес тъй като могат (и на практика се схващат) като имена за места. Особено важни с оглед на настоящата работа са изводите, до които Петров достига, по отношение промяната в тяхното осмисляне. Според него „изменението в концептуализацията се дължи на факта, че при съществителните събирателни,

² Подложените на анализ видове плодове са: боровинка, вишня, глог, диня, дюля, дрян, кайсия, круша, къпина, малина, пъпеш, сланушка, слива, смокиня, скоруша, тиква, череша, черница, ябълка и ягода.

обозначаващи сбор от растения, имаме наличие на процеси, в резултат на които акцентът във възприемането на значението се измества от ‘**съвкупност** от множество’ към ‘**място**, където има съвкупност от множество’ – имената преминават постепенно от групата съществителни *nomina collective* в редиците на *nomina loci*“ (Петров 2014: 16). В този дух е и заключението на Ив. Кочев, според когото с определени словообразователни форманти, напр. *-ак* и *-аш* се образуват „локално-колективни названия“, като най-често за мотивираща основа служи име на растение (Кочев 1972: 158). Ето защо представеният от нас списък с реконструирани имена за места включва и имена, за които със сигурност може да се твърди, че са *nomina loci*, и такива, които могат да бъдат разглеждани и като *nomina collectiva*. Тъй като събирателните са особено продуктивни в диалектите, от една страна, а от друга, топонимите са собствени имена на места, не е учудващ фактът, че голяма част от изследваните топоними съдържат тъкмо такива форми на имената за растения, които са на границата между *nomina loci* и *nomina collectiva*.

Nomina loci е словообразователна категория и традиционно при нейното разглеждане 1) се определят отделните структурни типове названия и 2) названията се класифицират въз основа на мотивиращата ги основа. Настоящото изследване използва топонимен материал, което създава допълнителна трудност при реконструирането на имената за места, понеже голяма част от суфиксите, служещи за образуването на *nomina loci*, имат също така и силно изразена топонимообразуваща функция (вж. Заимов 1961, 1963). Иначе казано, чрез тях се създават топоними, които вече не са нарицателни, а собствени имена. Ето защо понякога е невъзможно да се определи със сигурност дали в даден топоним суфиксът има топонимообразуваща функция, или в него се пази готова лексикална единица – съществително нарицателно от категорията имена за места, напр. МИ *Дренец* може да произлиза от нарицателното *дрен* с топонимна наставка *-ец* или от нарицателното *дренец* ‘дрянова гора, място, където расте много дрян’.

Тъй като настоящето изследване е част от по-обширно проучване на топонимията с оглед на народната таксономия на плодовете, ексцерпирани от топоними имена за места се класифицират не според словообразователните им форманти, а според вида на мотивиращата ги основа, т.е. според названията на плодовете, които са залежали в тях. Това се прави, защото по този начин те лесно биха могли да бъдат съотнесени към общия модел на народната таксономия на плодовете, бидейки според нас неразделна част от него (вж. Влахова-Ангелова 2014, 2018б).

Имена за места с мотивиращи основи ’названия на плодове’ по данни от топонимията на Западна България

- Имена за места с наличие на **боровинки**:

боравиняк: *Боравиняк* (Кд)

боровиняк: *Боровиняк* (Кд)

- Имена за места с наличие на **вишни**:

вишнярник: *Вишнярник* (Кд)

вишняк ‘място с вишни’: *Вишняк* (Сф), *Вишняко* (Сф)

- Имена за места с наличие на **глог**:

гложак/гложак: *Гложака* (Вр, Бт), *Гложак* (Вр, Бк), *Гложак* (Вр, Лм), *Гложак* (Вр, Мх, Бк), *Гложак* (Мх, Бт), *Велков гложак* (Мх), *Предово гложак* (Мх), *Касановския гложак* (Мх)

глогвик: *Глогвик* (изчезнало село) (Вр)

гложил: *Гложил* (Сл)

- Имена за места с наличие на **диня**:

лубенак: *Лубенаците* (Сф)

лубеничище: *Лубеничище* (Бк, Рм, Лм), *Лубеничищата* (Лм)

любеничарник: *Любеничарнико* (Рм)

- Имена за места с наличие на **дрян**:

дренак/дреняк ‘дрянова гора’: *Дренака/Дреняка* (Мх), *Дреняка* (Вр, Бт), *Дреняко* (Вр, Мх, Бк, Дп, Рм, Гч), *Мишовия дреняк* (К), *Дреняк* (Лм), *Дрѐняка* (ЕП), *Дренака* (Бт), *Дрѐняка* (БС)

дреновяк: *Дрѐнѐвяко* (ЕП)

дренец/дрѐнѐц: *Горен Дренец* (Вр), *Дрѐнѐцо* (Пк), *Дрѐнѐц* (Сд)

дреница ‘място с дрян’: *Дреница* (Сд)

• Имена за места с наличие на **дюля**:

дюляк: *Дуляка* (З бр.) (Вр), *Дуляка* (Бс),

дуняк: *Дуняко* (Бк), *Дуняко* (Сф), *Дуняците* (Сф)

дунице: *Дунице* (Гч)

• Имена за места с наличие на **круша**:

крушак/крушяк ‘място, където има много крушови дървета’: *Крушак* (Мх, Тр), *Крушака* (Вр, Мх, К), *Крушако* (Вр, Мх, Бк), *Крушациите* (Вр), *Крушяко* (Бк), *Гатин крушак* (К), *Гьòровия крушак* (К), *Козàрския крушак* (К), *Панкинския крушак* (К), *Крушациите* (К, Сф), *При крушака* (Бт)

крушек: *Крушек* (ДСДМ)

крушляк ‘място с круши’: *Крушляк* (Бз)

першице: *Першице* (Дп)

крушар: *Крушар* (Мх)

крушица ‘крушова гора, крушак’: *Крушица* (Сд, Тр), *Крушицата* (Сд)

перши: *Перши* (К) – от рум. *perî* ‘круши’ (Заяков 2013: 226) с наст. -иш (вж. *левордиш* ‘място, където расте леворда’ (Кяева 2011: 116)

• Имена за места с наличие на **къпини**:

капиняк/къпиняк: *Капиняко* (Рм, Вр), *Къпиняка* (Вр), *Къпиняко* (Вр), *Капиняко* (Кд), *Капиняка* (Бт)

капинице: *Капинице* (Кд)

• Имена за места с наличие на **малини**:

маленец: *Маленец* (Рз)

малиняк: *Малиняк* (Бз, Кд, Пк), *Малиняко* (Кд)

малиналице: *Малиналице* (Кд)

• Имена за места с наличие на **сливи**:

сливак: *Сливака* (Вр, Мх, Сф, Бт), *Сливако* (Вр), *Сливако/Сливите* (Дп), *Сливаците* (Бк, ДСДМ)

сливяк ‘място с много сливи’: *Сливячки дол* (Мх)

сливник: *Сливник* (Гч)

сливаник: *Сливанико* (Дп)

сливина: *Сливина* (Рз)

сливице ‘сливова градина’ *Сливицето* (Кд)

сливовец: *Сливовец* (Пк)

• Имена за места с наличие на **тиква**:

тикварник: *Тикварник* (См, Пк), *Тикварнико* (Пк)

тиквен: *Тиквен* (Вр)

• Имена за места с наличие на **череш**:

черешак: *Черешак* (Мх), *Черешака* (Вр, Бт), *Черешако* (Вр, Бк, Кд)

црешняк: *Црешняка* (Мх), *Црешняк* (Кд)

черешице: *Черешица* (Дп)

черешар = *черешак*: *Черешар* (Кд), *Черешарка* (См), *Черешарка* (К)

черешарник ‘черешова градина’: *Черешарник* (Кд), *Черешарнико* (Кд)

црешярник: *Црешярник* (Кд)

• Имена за места с наличие на **черници**:

дудак: *Дудака* (Вр, Бт), *Дудако* (Вр), *Дудаците* (Вр)

дудовец: *Дудовец* (Вр)

дудил: *Дудил* (Вр)

черникаш: *Черникаша* (Вр), *Начовски черникаш* (Вр)

• Имена за места с наличие на **шипки**:

шипколец: *Шипколеца* (Гч)

шипчак ‘място с шипки’: *Шипчак* (Бз)

шипшник ‘място с шипоци’: *Шипшник* (Кд)

• Имена за места с наличие на **ябълки**:

- ябълчак*: *Ябълчака* = *Киселичака* (Бт)
ябукърник: *Ябукърнико* (Дп), *Ябучките* = *Ябукърнико* (Кд)
кисаличак: *Кисаличака* (Бт), *Кисаличако* (Мх)
киселак: *Киселака* (Бт)
киселчак събир. ‘място с диви ябълки’: *Киселчака* (К)
киселище: *Киселище* (Сф)
 • Имена за места с наличие на **ягоди**:
ягодак: *Ягодака* (Бт)
ягодър ‘местност с диви ягоди’: *Ягодъра* (ЕП)
ягодник: *Ягодник* (Мх), *Ягоднико* (Бк)
ягодърник ‘място за отглеждане на ягоди’: *Ягодърник* (Сд), *Ягодарнико* (Рм)
ягодина ‘ягодова градина, място с (много) диви ягоди’: *Ягодина* (Сд)
ягодарка: *Ягодарка* (Пк)

Изводи

Приведените нарицателни названия за места, извлечени от топонимията на Западна България, обогатяват наличните до момента данни с нови, нерегистрирани до момента. От представения списък става ясно, че *имената за места, мотивирани от имена на плодове* (като част от подтип ‘имена на места, където расте или е расло растение’) са добре представени във всички говори в западната част на българското езиково землище. Нашето изследване показва, че почти всички, подложени на анализ названия за плодове, се срещат и под формата на имена за места – 15 от проучените общо 20 вида плодове мотивират различни имена за места. Не се регистрират *nomina loci*, произлизащи от фитоними като: *кайсия*, *смокиня*, *скоруша*, *пъпеш*, а също и от твърде рядко срещания плод *сланушка*. До момента в обстойните проучвания, посветени на *nomina loci* в българските говори, се дават единични примери с имена, мотивирани от плодове, макар че се привеждат изобилно имена на други културни и диворастващи растения, като *пиенеца*, *царевица*, *лук* и пр. (вж. Кяева 1989, 1991, 2011).

Анализите показват, че в топонимията са запазени немалко архаични нарицателни названия за места, мотивирани от названия на плодове. Основно доказателство за тяхната старинност е наличието на редки и остарели суфикси с локативна функция, с които те са образувани (Кяева 2011). В голямата си част тези имена за места не са били засвидетелствани до момента в по-ранните изследвания, посветени на този словообразователен модел. В тези архаични диалектни лексеми са запазени следните суфикси за образуване на нарицателни съществителни със значение ‘имена на места’, които вече не са продуктивни: *-овик*: *глоговик* (Вр); *-ек*: *крушек* (ДСДМ), *-ец*: *маленец* (Рз), *дренъец* (Пк); и разширени варианти *-овец*: *дудовец* (Вр), *дреновец* (Рм); *-олец*: *шипколец* (Гц); *-ил*: *дудил* (Вр); *-ар*: *черешър* (Кд); *-ен*: *тиквен* (Вр); *-ина*: *сливина* (Рз), *ягодина* ‘ягодова градина, място с (много) диви ягоди’ (Сд); *-ор*: *ягодър* ‘местност с диви ягоди’ (ЕП).

Освен тези архаични лексеми от топонимията са извлечени и многобройни примери за имена на места, свързани с плодове, които допълват добре познатите словообразователни категории *nomina loci* с нови названия, напр.:

- най-широко разпространената категория имена за места, образувани със суфикс *-шите*, се обогатява със следните названия: *дунище* (Гч), *капинище* (Кд), *киселище* (Сф), *периище* (Дп), *сливище* ‘сливова градина’ (Кд), *черешище* (Дп) и разширен вариант на форманта: *-алишите*: *малиналище* (Кд);
- категорията имена за места, образувани със суфикс *-ник*, се допълва с: *шипдчник* (Кд), *ягодник* (Мх, Бк) и разширен вариант на суфикса: *-арник*: *вишнярник* (Кд), *любеничарник* (Рд), *чрешнярник* (Кд), *тикварник* (См, Пк), *ябукарник* (Кд, Дп).

СЪКРАЩЕНИЯ

Бз = Брезнишко

Бк = Берковско

Бс = Белослатинско

Бт = Ботевградско

Бур = Бурел

Вр = Врачанско

ГД = Гоцеделчевско	ЕП = Елинпелинско
Гч = Годечко	К = Кулско
Дп = Дупнишко	
ДСДМ = Долна Струма, Долна Места	
Л = Ломско	Св = Сливнишко
Мх = Михайловградско	Сд = Санданско
Пк = Пернишко	Сф = Софийско
Рд = Радомирско	Тр = Трънско
Рз = Разложко	Цр = Царибродско

ИЗТОЧНИЦИ

- Електронна база данни на микропонимията от Западна България, Институт за български език, БАН
- Бз = Велев 2009: *Велев, В.* Местните имена в Брезнишко. Велико Търново: „Фабер“.
- Бк = Михайлова 1986: *Михайлова, Д.* Местните имена в Берковско. София: БАН.
- Бс = Попов 1959: *Попов, К.* Местните имена в Белослатинско. В: ГСУФФ, том 54, кн. 2, с. 485–671.
- Бт = Михайлова 2008: *Михайлова, Д.* Местните имена в Ботевградско. София, БАН.
- Бур = Дрончилов 1923: *Дрончилов, Кр.* Бурел – антропогеографски проучвания. – ГСУИФФ, т. 19. 2.
- Вр = Николов 1997: *Николов, Б.* Топонимията на Врачанска околия. София: „Алиса“.
- ГД = Иванов 1996: *Иванов, Й.* Местните имена в Гоцеделчевско (Неврокопско). София: БАН.
- Гч = Симеонов 1966. *Симеонов, Б.* Етимологичен речник на местните названия от Годечко. В: ГСУФСлФ, том 60, с. 166–248.
- Дп = Еленин 2006: *Еленин, Й.* Местните имена в Станкедимитровско (Дупнишко), Благоевград: УИ „Неофит Рилски“.
- ДСДМ = Иванов 1982: *Иванов, Й.* Местните имена между Долна Струма и Долна Места. София: БАН.
- ЕП = Близнашка-Янева 2013. *Близнашка-Янева, С.* Местните имена в Елинпелинско. В. Търново: „Астарта“.
- К = Заяков 2013: *Заяков, Н.* Местните имена в Кулско. Велико Търново, ВУ.
- Лм = Дуриданов 1952: *Дуриданов, И.* Местните названия от Ломско. София, БАН.
- Мх = Михайлова 1984: *Михайлова, Д.* Местните имена в Михайловградско. София, БАН.
- Пк = Велев 2010: *Велев, В.* Местните имена в Пернишко. Велико Търново: „Фабер“.
- Рд = Чолева-Димитрова 2009: *Чолева-Димитрова, А.* Местните имена в Радомирско. София.
- Рз = Попов 1979: *Попов, К.* Местните имена в Разложко, София: БАН.
- Сф = Чолева-Димитрова 2011: *Чолева-Димитрова, А.* Местните имена в Софийско. Историко-етимологичен речник (електронна версия).

ЛИТЕРАТУРА

- Бояджиев 2016:** Бояджиев, Т. *Събирателните имена в българския език.* Пленаред доклад, изнесен на международна научна конференция „Паисиеви четения“, 2016. // **Boyadzhiev 2016:** Boyadzhiev, T. *Sabiratelnite imena v balgarskia ezik.* Plenared doklad, iznesen na mezhdunarodna nauchna konferentsia „Paisievi chetenia“, 2016.
- Василева 2011:** Василева, Л. *Българско диалектно словообразуване.* <<http://bgslo.ibl.bas.bg/>>, дата на достъп 25.10.2017 // **Vasileva 2011:** Vasileva, L. *Balgarsko dialektno slovoobrazuvane.* <http://bgslo.ibl.bas.bg/> (25.10.2017)
- Влахова-Ангелова 2014:** Влахова-Ангелова, М. Народната таксономия на плодовете според данни на българската топонимия. // *Български език*, т. 61 (2014), 4, 55–69. // **Vlahova-Angelova 2014:** Vlahova-Angelova, M. Narodnata taksonomia na plodovete spored dannii na balgarskata toponimia. // *Balgarski ezik*, t. 61 (2014), 4, 55–69.
- Влахова-Ангелова 2017:** Влахова-Ангелова, М. Топонимията като извор на традиционно екологично познание: няколко названия за плодове, запазени в старинни местни имена от Западна България.

- // *Български език*, т. 64 (2017), 4, 62–69. // **Vlahova-Angelova 2017**: Vlahova-Angelova, M. Toponimiyata kato izvor na traditsionno ekologichno poznanie: nyakolko nazvaniya za plodove, zapazeni v starinni mestni imena ot Zapadna Balgariya. // *Balgarski ezik*, т. 64 (2017), 4, 62–69.
- Влахова-Ангелова 2018а**: Влахова-Ангелова, М. Топонимията като извор за фолклорната биосистематика (за някои забравени названия на плодове в топонимията на Западна България) – *Българският език. Древен, съвременен, единен. Сб. от научна конференция в памет на проф. д.ф.н. Благой Шклифов* (София, 26–28.10.2016 г.). София: ИБЕ; МНИ, 167–182. // **Vlahova-Angelova 2018а**: Vlahova-Angelova, M. Toponimiyata kato izvor za folklornata biosistematika (za nyakoi zabraveni nazvaniya na plodove v toponimiyata na Zapadna Bulgaria) // *Balgarskiyat ezik. Dreven, savremen, edinen. Sb. ot nauchna konferentsiya v pamet na prof. d.f.n. Blagoy Shklifov* (Sofia, 26.–28.10.2016 g.). Sofia: IBE; MNI, 167–182.
- Влахова-Ангелова 2018б**: Влахова-Ангелова, М. *Ономастика и етноботаника: Названията на плодовете според данни от топонимията в Западна България*. София: ИБЕ – под печат. // **Vlahova-Angelova 2018b**: Vlahova-Angelova, M. *Onomastika i etnobotanika. Nazvaniyata na plodovete spored dannii ot toponimiyata na Zapadna Bulgaria*. Sofia: IBE – pod pechat.
- Влахова-Ангелова, Ангелов 2016**: Влахова-Ангелова, М., Ангелов, А. Съживяване на диалектната лексика по данни от българската топонимия // *Юбилеен сборник „Професор Иван Кочев – живот, отдаден на езикознанието“*. А. Кочева (Съст.). 2016. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“, 298–303. // **Vlahova-Angelova, Angelov 2016**: Vlahova-Angelova, M., Angelov, A. Sazhivuvane na dialektната leksika po dannii ot balgarskata toponimiya // *Yubileen sbornik „Profesor Ivan Kochev – zhivot, otdaden na ezikoznaniето“*. A. Kocheva (Sast.). 2016. Sofiya: Izdatelstvo na BAN „Prof. M. Drinov“, 298–303.
- Заимов 1959**: Заимов, Й. *Местните имена в Пирдопско*. София: БАН. // **Zaimov 1961**: Zaimov, Y. *Mestnite imena v Pirdopsko*. Sofia: BAN.
- Заимов 1961**: Заимов, Й. Български топонимични наставки. Ч. 1. // *Onomastica*, VII, 195–220. // **Zaimov 1961**: Zaimov, Y. Balgarski toponimichni nastavki. Ch. 1. // *Onomastica*, VII, 195–220.
- Заимов 1963**: Заимов, Й. Български топонимични наставки. Ч. 2. // *Onomastica*, VIII (1–2), 133–162. // **Zaimov 1963**: Zaimov, Y. Balgarski toponimichni nastavki. Ch. 2. // *Onomastica*, VIII (1–2), 133–162.
- Кяева 1989**: Кяева, Ел. Имена за места (nomina loci) в българските говори. // *Български език*, кн. 6, 1989, 526–534. // **Kyueva 1989**: Kyueva, El. Imena za mesta (nomina loci) v balgarskite govori. // *Balgarski ezik*, кн. 6, 1989, 526–534.
- Кяева 1996**: Кяева, Е. Словообразователни типове с наставка *-иште* в българските говори на Мизия, Тракия и Македония. – *Македонски преглед*, XIX (1996), 4, 62–73. // **Kyueva 1996**: Kyueva, E. Slovoobrazovatelni tipove s nastavka *-ishte* v balgarskite govori na Mizia, Trakia i Makedonia. – *Makedonski pregled*, XIX (1996), 4, 62–73.
- Кяева 2011**: Кяева, Е. *Диалектно богатство 2. Имена за места в българските диалекти. Nomina loci*. София, 2011. // **Kyueva 2011**: Kyueva, E. *Dialektno bogatstvo 2. Imena za mesta v balgarskite dialekti. Nomina loci*. Sofia, 2011.
- Кяева, Домусчиева 1986**: Кяева, Ел., Л. Домусчиева. Имена на места (nomina loci) с наставка *-ло* в българските говори. // *Български език*, 1986, 1, 58–67. // **Kyueva, Domuschieva 1986**: Kyueva, El., L. Domuschieva. Imena na mesta (nomina loci) s nastavka *-lo* v balgarskite govori. // *Balgarski ezik*, 1986, 1, 58–67.
- Кяева, Домусчиева 1987**: Кяева, Ел., Л. Домусчиева. Сложни имена за места в българските говори. // Исторически развой и типологическа характеристика на българския език. София, 1987, 131–140. // **Kyueva, Domuschieva 1987**: Kyueva, El., L. Domuschieva. Slozhni imena za mesta v balgarskite govori. – V: Istoricheski razvoy i tipologicheska harakteristika na balgarskia ezik. Sofia, 1987, 131–140.
- Перчеклийски 2008**: Перчеклийски, Л. *Словообразователни категории и типове при съществителните имена в Троянския дамаскин от XVII в.* Благоевград: ЮЗУ. // **Perchekliyski 2008**: Perchekliyski, L. *Slovoobrazovatelni kategorii i tipove pri sashtestvitelnite imena v Troyanskiya damaskin ot XVII v.* Blagoevgrad: YuZU.
- Петров 2014**: Петров, В. *Събирателните имена в българския език (в съпоставка с други балкански езици)*. Автореферат на дисертация за присъждане на образователна и научна степен:

- „Доктор“. В. Търново. 2014. <da.uni-vt.bg/u/1288/pub/7126/velin_petrov_avtoreferat.pdf> (достъп на 14.03.2017) // **Petrov 2014:** Petrov, V. *Sabiratelnite imena v balgarskia ezik (v sapostavka s drugi balkanski ezitsi)*. Avtoreferat na disertatsia. V. Tarnovo. 2014.
- Радева 1987:** Радева, В. *Българското словообразуване*. София: УИ „Св. Кл. Охридски“. // **Radeva 1987:** Radeva, V. *Balgarskoto slovoobrazuvane*. Sofia: UI „Sv. Kl. Ohridski“.
- Радева 1991:** Радева, В. *Словообразуването в българския книжовен език*. София: УИ „Св. Кл. Охридски“. // **Radeva 1991:** Radeva, V. *Slovoobrazuvaneto v balgarskia knizhoven ezik*. Sofia: UI „Sv. Kl. Ohridski“.